

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 8C/170/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115207249
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Reištetter
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2015:6115207249.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica konajúc sudcom JUDr. Romanom Reištetterom v právnej veci navrhovateľa A. N. - V., Q.. A., A. A. O. P. XXXX/X, Ž.T., T.: XX XXX XXX, proti odporkyňi J. L., G.. XX. XX. XXXX, K. E. A. X, K. K., v konaní zastúpenej URBÁNI & Partners, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Skuteckého 17, Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, o zaplatenie 356,25 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

O trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 14. 04. 2015 domáhal zaplatenia sumy 356,25 Eur s príslušenstvom. V návrhu uviedol, že odporkyňa neoprávnene odoberala zo zariadenia pre verejný rozvod elektrickú energiu na odbernom mieste E. A. X, K. K. v zmysle § 46 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“). Faktúrou č. XXXX XXXX XXXXXXXXXXXX za neoprávnený odber elektriny navrhovateľ vyúčtoval sumu vo výške 356,25 Eur so splatnosťou dňa 16. 05. 2013. Odporkyňa ani na základe výzvy faktúru neuhradila. Na základe uvedeného sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy vo výške 356,25 Eur spolu úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne z dlžnej sumy od 17. 05. 2013 do zaplatenia a náhrady trov konania.

V skrátenom konaní vydal súd platobný rozkaz č. k. 8C/170/2015 - 17 zo dňa 28. 05. 2015, proti ktorému podala odporkyňa odpor s odôvodnením, že nárok navrhovateľa je nedôvodný a navrhol, aby súd návrh v celom rozsahu zamietol a priznal mu náhradu trov konania. Navrhovateľ sa snaží preukázať objektívnu zodpovednosť odporkyne za skutočne vzniknutú škodu, avšak podľa jej názoru nepostupoval pri vyčíslení škody navrhovateľ správne. Z protokolu o zistení neoprávneného odberu elektrickej energie č. G. XXXXXX nie je jasné, v akom čase došlo k zisteniu neoprávneného odberu elektrickej energie a nie je zrejmé, kto vykonal kontrolu elektromeru, nakoľko z podpisov uvedených na protokole nevyplýva, aká osoba danú kontrolu vykonala a aká osoba bola tejto kontroly účastníka ako svedok. Elektromer sa nachádza na verejne prístupnom mieste a je povinnosťou navrhovateľa, aby prostredníctvom svojho zamestnanca či inej poverenej osoby zabezpečil prítomnosť odporkyne pri kontrole a samotnom spisovaní protokolu, prípadne aby sa obhliadky zúčastnil príslušník polície, čo však z navrhovateľom predloženej listiny nevyplýva. Znehodnotenia, resp. znefunkčnenia meradla sa v tomto prípade mohli dopustiť aj samotní zamestnanci navrhovateľa, ktorí by konali bez akejkoľvek kontroly, a teda ani odporkyňa, ani ktorákoľvek iná osoba by nemala možnosť zákonnej ochrany voči takýmto postupom zo strany poskytovateľov energií. Chyby, ktorých sa navrhovateľ pri kontrole mohol dopustiť, sú s odstupom času trvalé a nemožno ich odstrániť. Navrhovateľ nepoužil pri výpočte výšky škody správny výpočet, nedodrжал postupy preukazujúce kvalifikované a zákonné vykonanie kontroly

meracieho zariadenia a žiadnym skutočne relevantným dôkazom nepreukázal, že skutočne došlo k zásahu do meracieho zariadenia odstránením troch plomb, na základe čoho by si mohol uplatniť nároky na náhradu škody. V podaní doručenom súdu dňa 24. 08. 2015 odporkyňa uviedla, že u navrhovateľa absentuje presná špecifikácia a odkaz na konkrétne ustanovenie výpočtu spôsobenej škody v zmysle príslušnej vyhlášky.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odporu odporkyne uviedol, že dňa 26. 04. 2013 pracovníci kontroly odberných miest elektrickej energie navštívili odberné miesto odporkyne. Pri výkone činnosti bol zistený neoprávnený odber elektrickej energie vykonaný tým spôsobom, že na elektromere chýbali 3 ks ciachovaných plomb, ktoré bránia neoprávneným osobám manipulovať s číselníkom elektromera. Uvedenú skutočnosť preukazuje protokol o zistení neoprávneného odberu. Navrhovateľ má za to, že jedine odporkyňa mohla mať prospech z takejto distribúcie elektriny. Škodu spôsobenú neoprávneným odberom na predmetnom odbernom mieste nie je možné vyčíslieť v súlade s ustanovením § 46 ods. 3 zákona o energetike, nakoľko chodbu v panelákovom dome nemožno považovať za verejne prístupné miesto, pretože takýmto miestom môže byť miesto prístupné každému bez obmedzenia (s odvolaním sa na § 18 zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovanom práve). Zodpovednosť za škodu je v tomto prípade objektívna, a preto bola preukázaná existencia všetkých zákonných znakov zodpovednosti, pričom protiprávny úkon spočíva v neoprávnenom odbere. Príčinná súvislosť je daný tým, že odporkyňa realizovala neoprávnený odber prostredníctvom poškodeného meradla, ktorý bol predmetom zmluvného vzťahu medzi navrhovateľom a odporkyňou. Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 26. 08. 2015 navrhovateľ uviedol, že žiadny právny predpis mu neukladá povinnosť prizvať tretie osoby k zisťovaniu neoprávneného odberu elektriny. Navrhovateľ neupovedomuje odberateľov o kontrolách odberných miest z dôvodu podozrenia na neoprávnený odber elektriny, a to najmä v dôsledku hroziaceho zmarenia účelu kontroly. V ďalšom vyjadrení doručenom súdu dňa 29. 09. 2015 navrhovateľ uviedol, že súčasťou vyčíslenej škody je i zisťovací poplatok vo výške 249,60 Eur, pričom ide o náklady na zistenie neoprávneného odberu, ktoré vynaložil navrhovateľ pri kontrole odberných miest a ktorú pre navrhovateľa vykonáva dcérska spoločnosť SSE - Metrológia, s. r. o. na základe „Čiastkovej zmluvy na dodávku služieb - výkon merania elektrickej energie a výmena elektromerov na rok 2013...“

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom a odporkyňou, prednesom zástupcu navrhovateľa, prednesom právneho zástupcu odporkyne, výsluchom odporkyne a výsluchom svedkov B. O. Q. M. Z. a zistil tento skutkový stav:

Faktúrou za neoprávnený odber elektriny na odbernom mieste č. XXXXXXXX splatnou dňa 16. 05. 2013 navrhovateľ vyúčtoval odporkyňi sumu vo výške 356,25 Eur, ktorá pozostávala zo škody vo výške 106,65 Eur a zo zisťovacieho poplatku vo výške 249,60 Eur. Výpočet výšky škody sa nachádzal na druhej strane faktúry. Išlo o tri dni neoprávneného odberu v čase od 24. 04. 2013 do 26. 04. 2013. Výšku škody tvorila cena elektriny na straty Q. (1,5 - násobok) v sume 34,09 Eur (bez DPH) a regulované poplatky - tarifa za distribuované množstvo elektriny v sume 46,77 Eur (bez DPH), tarifa za straty pri distribúcii elektriny v sume 7,00 Eur (bez DPH), tarifa za prevádzkovanie systému v sume 11,13 Eur (bez DPH), tarifa za systémové služby v sume 5,33 Eur (bez DPH) a odvod efektívnej sadzby v sume 2,13 Eur (bez DPH).

Z protokolu o zistení neoprávneného odberu elektrickej energie č. G. XXXXXX zo dňa 26. 10. 2013 bolo zistené, že „na U. na elektromere chýbajú 3 ks ciachovaných plomb“, pričom kontrolu vykonal pracovník spoločnosti „Č. XXXXX“. Odporkyňa ako odberateľ nebol pri kontrole prítomný. Na mieste podpisu pre svedka sa nachádza nečitateľný podpis neznámej osoby.

Navrhovateľ pri výpočte škody za neoprávnený odber postupoval v zmysle § 46 ods. 2 zákona o energetike v spojení s vyhláškou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 292/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny (ďalej len „vyhláška“) tak, že denná spotreba bola vypočítaná podľa § 1 ods. 6 písm. a) vyhlášky:

Podľa menovitej hodnoty hlavného ističa 3 x 28 A Výpočet príkonu: 3 x 230 V x 28 A = 19,32 kW
Denná spotreba: 19,32 kW x 12 h = 231,84 kWh/deň
Doba trvania neoprávneného odberu vychádzala z ustanovenia § 1 ods. 4 vyhlášky. Z dôvodu priblíženia výpočtu skutočnej škody je doba skrátená z obdobia 183 dní len na 3 dni. Doba trvania bola stanovená od 24. 04. 2013 do 26. 04. 2013. Spotreba za 3 dni: NN = 231,84 kWh x 3 dni = 695 kWh
Škoda bola vypočítaná v zmysle § 1 ods. 1 vyhlášky.

V tomto prípade sa pri výpočte použili jednotkové ceny z Cenníka pre distribúciu elektriny na rok 2013 pre domácnosti pripojené do distribučnej sústavy spoločnosti A. - V., Q.. A.. platné a aktualizované v roku 2013.

Navrhovateľ súdu predložil aj alternatívny výpočet v zmysle § 46 ods. 3 zákona o energetike, ktorý je nasledovný:

Denná spotreba bola vypočítaná podľa odberového diagramu z roku 2012: Spotreba rok 2012: 2 057 kWh Denná spotreba: 5,6 kWh Doba trvania vychádzala z ustanovenia §1 ods. 4 vyhlášky. Doba trvania neoprávneného odberu bola stanovená od 24. 04. 2013 do 26. 04. 2013, celkom 3 dni. Celková spotreba: 3 dni x 5,6 kWh V tomto prípade sa pri výpočte použili jednotkové ceny z Cenníka pre distribúciu elektriny na rok 2013 pre domácnosti pripojené do distribučnej sústavy spoločnosti A. - V., Q.. A.. platné a aktualizované v roku 2013. Celková škoda = súčet jednotlivých položiek účtovaných podľa hore uvedeného cenníka a vyhlášky za rok 2013 pri spotrebe 16,8 kWh = 2,63 Eur. Vo faktúre bol vyúčtovaný v zmysle § 1 ods. 7 vyhlášky aj zisťovací poplatok (náklady spojené so zisťovaním neoprávneného odberu elektriny) v sume 208,00 Eur + 20 % DPH = 249,60 Eur. Celkový výpočet za neoprávnený odber: 249,60 Eur + 2,63 Eur = 252,23 Eur.

Navrhovateľ súdu predložil aj vizualizáciu kompletne zaplombovaného odberného miesta (č. I. 60 spisu) spolu s cenou a fotografiou umiestnenia dvoch alebo troch kusov ciachovaných/overovacích plomb.

Z Čiastkovej zmluvy na dodávku služieb - výkon merania elektrickej energie a výmeny elektromerov na rok 2013 (zo dňa 01. 02. 2013) bolo zistené, že navrhovateľ ako objednávateľ spolu so zhotoviteľom A. - M., A.. P.. U.. uzavreli zmluvu, predmetom ktorej bol výkon činnosti v oblasti merania elektrickej energie, odpočet odberných miest a kontrola odberných miest v zmysle § 40 ods. 1 zákona o energetike (špecifikované v prílohe č. 1 zmluvy) a výmena elektromerov, ktorým v príslušnom kalendárnom roku skončí platnosť overenia v zmysle zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii (špecifikované v prílohe č. 1 zmluvy). Objednávateľ sa zaviazal za vykonané činnosti zaplatiť cenu podľa zmluvy.

V zmysle prílohy č. 1 bola stanovená cena v položke KO5 - Kontrola odberných miest EE (KOM) za administráciu zákazky v systéme MOO (maloodberatelia) vo výške 2,00 Eur, za kontrolu OM (odberného miesta) „KOM“ MOO (maloodberatelia) vo výške 59,00 Eur a za riešenie NO (neoprávneného odberu) „KOM“ NN-MOO (nízke napätie - maloodberatelia) vo výške 147,00 Eur. Ceny sú bez dane z pridanej hodnoty.

Navrhovateľ ďalej súdu predložil aj certifikát o kalibrácii č. XXXX/XXXX (č. I. 80 spisu), ktorý preukazuje, že elektromer na odbernom mieste č. XXXXXXXX (odberné miesto odporkyne) po vykonaní meraní vyhovuje stanoveným podmienkam. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 06. 05. 2015 navrhovateľ preukazoval súdu zaplatenie zisťovacieho poplatku dodávateľovi A. - M., A.. P.. U.. za mesiac apríl 2013 v sporení s výpisom z účtu navrhovateľa vo Z., Q.. A..

Odporkyňa súdu predložila služobný príkaz č. XXXXXXXXX/X, predmetom ktorého bola obhliadka odberného miesta bez činnosti na prístroji zo dňa 18. 04. 2013. Dôvodom požiadavky odporkyne o obhliadku bol rapidný nárast spotreby (uvedené v poznámke služobného príkazu) s kontaktom na osobu p. Z., ktorého podpis je aj na mieste pre podpis odberateľa „J. L.“. Spoločnosť A.. W.. - N. A.. P.. U.. vyhotovila pre odporkyňu (na jej podnet) stanovisko, z ktorého bolo zistené, že spoločnosť vykonala kontrolu rozvodov na byte č. XX na XX. poschodí na ulici E. A. X Z. K. K. dňa 22. 04. 2013 z dôvodu, že v období od 06. 12. 2011 do 06. 12. 2012 odporkyni stúpila spotreba elektriny z 2 057 kWh na 1 144 kWh za obdobie od 07. 12. 2012 do 05. 04. 2013, t. j. za tri mesiace, pričom táto trojmesačná spotreba je neúmerná voči ročnej spotrebe a žiadne nové tepelné a ani inak výkonové spotrebiče za toto obdobie do domácnosti odporkyne neboli inštalované. Ďalej bol skontrolovaný rozvádzač mimo plombovateľnej časti ohľadom neoprávneného pripojenia iného odberateľa na elektrickú inštaláciu odporkyne, kde sa žiadny takýto zásah do elektrickej inštalácie nenašiel. Zamestnanec A. - V. nebol oprávnený takúto kontrolu vykonať.

Zástupca navrhovateľa zotrval na písomnom návrhu a na písomných vyjadreniach doručených súdu a uviedol, že škoda vznikla neoprávneným odberom, pretože zamestnanci ich dcérskej spoločnosti na elektromere zistili, že tam chýbali tri overovacie ciachové plomby, z čoho vyplýval neoprávnený odber,

ktorý sa však už nedá presne na základe údajov z elektromeru, práve pre tie chýbajúce plomby, vypočítať v zmysle skutočne spôsobenej škody. Preto škodu vypočítali v zmysle § 46 písm. 1 písm. c) zákona o energetike na sumu, ktorú žiadali uhradiť. Čo sa týka výpočtu škody, vychádzali z vyhlášky. Z tejto vyhlášky vyplýva tiež, že by si mohli uplatniť späťne škodu až za 183 dní, avšak uplatnili si len tri dni. Pokiaľ ide o kontrolu elektromera a odberného miesta, bolo zistené, že elektromer vyhovel kalibrácii, teda nebol poškodený, k zásahu mohlo dôjsť plastovým predmetom. Zástupca navrhovateľa uviedol, že podľa neho bol po kontrole elektromer vymenený.

Právny zástupca odporkyne žiadala návrh zamietnuť. Podľa neho nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym úkonom, resp. odporkyňa žiadny protiprávny úkon nevykonala a neboli naplnené znaky objektívnej zodpovednosti. Odporkyňa sama zistila vadu, pretože mala zvýšený odber a iniciovala kontrolu zo strany navrhovateľa, o čom svedčí služobný príkaz. Teda na základe uvedeného návrhu bola vykonaná kontrola, kde bolo zistené, že na elektromere chýbajú ciachové plomby. Taktiež jej bolo doporučené, aby sama kontaktovala revízneho technika. Odporkyňa žiadala navrhovateľa, aby mohla byť prítomná na kontrole, ale nebola ani vyzumená, ani prítomná.

Odporkyňa vo výpovedi uviedla, že po tom, ako bola vykonaná kontrola, si už každý deň chodila odpisovať stav elektromeru. Vie, že v tom čase boli menené elektromery ďalším dvom rodinám, tiež bol zistený neoprávnený odber týkajúci sa výťahu. Keď menili elektromery pri tých dvoch rodinách na spoločnej chodbe, tak mohlo dôjsť k zásahu aj do jej elektromeru. Na kontrole nebola prítomná a ani prizvaná, takže ani nevidela chýbajúce plomby a ani nebola prizvaná k výmene elektromeru. Odporkyňa si nie je vedomá neoprávneného odberu, sama dala podnet na prešetrenie danej veci.

Svedok B. O. vo výpovedi uviedol, že je zamestnancom A. N. - V. ako kontrolór odberných miest zameraných na netechnické straty. V čase, keď vykonával kontrolu na ulici E. A. X dňa 26. 04. 2013 na odbernom mieste u pani L., bol s kolegom V. U. na mieste na základe služobného príkazu od kolegov zo A. - V., z ktorého vyplynulo, že na zariadení chýbajú ciachové plomby, čo mali skontrolovať (svedok predložil súdu služobný príkaz, ktorý je totožný s tým, ktorý predložila odporkyňa). Na mieste zistili, že na zariadení chýbajú tri originálne plomby, čo nafotili a zdokumentovali. Myslí si, že pri kontrole bola nejaká pani, ktorá sa im aj podpísala, ale nezisťoval totožnosť tohto svedka. Tým, že boli odstránené plomby, tak mohlo dôjsť k zásahu do elektromeru, jednak jeho zastavením alebo spustením, prípadne je možné pretočiť číselník dopredu aj dozadu. Čo sa týka zásahov do číselníka, je možné, aby sa plastom zasekol tak, aby sa netočil. Takýto zásah plastom už po jeho vytiahnutí nie je možné zistiť, je možné zistiť zásah nejakým kovovým predmetom. Predchádzajúca kontrola nebola oprávnená spísať protokol o zistení neoprávneného odberu. Zmyslom odstránenia plomby môže byť manipulácia s elektromerom. Tieto ciachové plomby sa vôbec nenachádzali na kontrolovanom elektromere. V prípade porušenia plomb je možné pretočiť číselník elektromera aj späť. Čo sa týka kontaktnej osoby zo strany odberateľa pri vykonaní kontroly, tak odberateľa sa skontaktovať nepodarilo, keďže nikto nebol doma. Svedok sa nevedel vyjadriť, či kontaktovali osobu, ktorá je uvedená v poznámke na príkazu na vykonanie kontroly. Nevedel sa vyjadriť k výmene elektromerov, túto nevykonával a nevedel ani to, že by v danej rozvodnej skrini bol riešený ešte nejaký iný elektromer. Montéri, ktorí vykonávajú výmeny elektromerov, sú poučení, do čoho môžu zasahovať, pracujú len s elektromerom, ktorý majú vymeniť, nemajú prečo zasahovať do ďalších elektromerov. Pri takejto kontrole, ktorá sa týka neoprávneného odberu, sú povinní kontaktovať odberateľa, a to rôznymi spôsobmi, telefonicky alebo osobne, podľa situácie. Svedok si nepamätal, či sa im podarilo skontaktovať odberateľa.

Svedok M. Z. vo výpovedi uviedol, že je priateľ odporkyne, žijú spolu na adrese E. A. X, K. K. a vedú spoločnú domácnosť. Vzhľadom na to, že mali nedoplatky na elektrine a mali zvýšený odber, tak sa boli sťažovať na klientskom centre elektrární, kde sa dohodli, že bude vykonaná kontrola. Následne asi o dva dni prišiel zamestnanec elektrární, jednal s ním on, pretože odporkyňa bola v práci. Zamestnanec mu povedal, že on nemôže kontrolovať, či sa niekto nenapojil na elektromer, ale že ho môže pozrieť, pričom následne zistil, že chýbajú na elektromere ciachové plomby. Tento zamestnanec povedal, že ak by chceli zistiť, či sa niekto napojil na odberné miesto, tak by si museli zabezpečiť revízneho technika. Zamestnanec mu nepovedal, aký bude ďalší postup, on sa len podpísal na papier o kontrole a nechal na svoj kontakt. Svedok potvrdil, že na služobnom príkaze je na mieste odberateľa jeho podpis.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 35 ods. 1 písm. j) zákona o energetike odberateľ elektriny má právo na priamu komunikáciu ohľadom všetkých technických záležitostí pripojenia s prevádzkovateľom sústavy, do ktorej je jeho odberné miesto pripojené, bez ohľadu na to, či má s prevádzkovateľom sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe do prenosovej sústavy a prenose elektriny alebo zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny.

Podľa § 36 ods. 2 písm. b), c) a g) zákona o energetike odberateľ elektriny je povinný umožniť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľovi distribučnej sústavy montáž určeného meradla a zariadenia na prenos informácií o nameraných údajoch a prístup k určenému meradlu, udržiavať odberné elektrické zariadenie v stave, ktorý zodpovedá technickým požiadavkám a prijať technické opatrenia, ktoré zabránia možnosti ovplyvniť kvalitu dodávky elektriny.

Podľa § 40 ods. 8 zákona o energetike prevádzkovateľ prenosovej sústavy a prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný písomne informovať odberateľa elektriny o termíne plánovanej výmeny určeného meradla aspoň 15 dní vopred; to neplatí, ak odberateľ elektriny súhlasí s neskorším oznámením termínu plánovanej výmeny určeného meradla; pri neplánovanej výmene určeného meradla bezodkladne oznámi odberateľovi elektriny termín výmeny určeného meradla. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy pri výmene určeného meradla je povinný informovať odberateľa elektriny o stave odobratého množstva elektriny a zároveň je povinný oznámiť stav určeného meradla pred výmenou a stav nového určeného meradla po výmene. Ak sa odberateľ elektriny nezúčastní výmeny určeného meradla, je prevádzkovateľ sústavy povinný písomne informovať odberateľa elektriny o výmene, stave určeného meradla pred výmenou a stave nového určeného meradla po výmene a uskladniť demontované určené meradlo minimálne po dobu 60 dní na účel umožnenia kontroly stavu určeného meradla zo strany odberateľa elektriny. Pri každej výmene určeného meradla je prevádzkovateľ prenosovej sústavy a prevádzkovateľ distribučnej sústavy povinný poskytnúť odberateľovi elektriny písomne alebo elektronicky informáciu o jednotlivých funkciách inštalovaného meradla a o spôsoboch odčítania meraných hodnôt, ktoré mu umožnia kontrolovať spotrebu elektriny; informáciu môže prevádzkovateľ prenosovej sústavy a prevádzkovateľ distribučnej sústavy poskytnúť aj odkazom na svoje webové sídlo, ak je tam táto informácia zverejnená.

Podľa § 46 ods. 1 písm. c) zákona o energetike neoprávneným odberom elektriny je odber elektriny meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a ktoré nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom sústavy,

Podľa § 46 ods. 2 zákona o energetike pri neoprávnenom odbere elektriny je ten, kto elektrinu odoberal, povinný uhradiť skutočne vzniknutú škodu. Ak nemožno vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. i).

Podľa § 46 ods. 3 zákona o energetike, ak ide o prvý neoprávnený odber elektriny odberateľa elektriny v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa odseku 1 písm. c), výška škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva elektriny určeného pomocou odberového diagramu. Na výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takýmto neoprávneným odberom elektriny na tom istom odbernom mieste sa použije postup podľa odseku 2.

Podľa § 1 ods. 1 vyhlášky škoda spôsobená neoprávneným odberom elektriny sa vypočíta vynásobením celkovej spotreby elektriny počas trvania neoprávneného odberu elektriny určenej podľa odseku 4 cenou neoprávnene odobratej elektriny podľa odseku 2.

Podľa § 1 ods. 7 vyhlášky k škode vypočítanej podľa odseku 1 sa pripočítajú nevyhnutné náklady prevádzkovateľa sústavy spojené so zisťovaním a s odstránením neoprávneného odberu elektriny.

V konaní nebola spornou iba jedna skutočnosť, ktorou bolo, že na elektromere na odbernom mieste č. XXXXXXXX (odberné miesto odporkyne) chýbali tri kusy ciachovaných plomb.

Odporkyňa v odpore najprv namietala len nesprávnosť výpočtu škody za neoprávnený odber elektriny, no vykonaným dokazovaním sa spornou stala aj tá skutočnosť, či došlo k neoprávnenému odberu, resp. či boli naplnené všetky znaky objektívnej zodpovednosti za škodu.

Vzhľadom na uvedené musel súd najprv vyriešiť otázku zodpovednosti za škodu. Vznik zodpovednosti sa viaže na existenciu určitých skutočností, ktoré určuje zákon a súhrn ktorých tvorí zákonnú skutkovú podstatu protiprávneho činu (zodpovednostnú skutkovú podstatu). Prvkami skutkovej podstaty, naplnenie ktorej má za následok vznik zodpovednosti za škodu, sú:

1. subjekt (odberateľ),
2. protiprávny úkon (odstránenie troch ciachovaných plomb, resp. ich poškodenie),
3. výsledok spočívajúci v škode a
4. príčinná súvislosť medzi správaním (úkonom) a výsledkom (škodou).

Existencia týchto podmienok musí byť v súdnom konaní bezprostredne preukázaná, nepostačuje len pravdepodobnosť záveru o splnení niektorej z týchto podmienok, pričom dôkazné bremeno v tomto smere je na poškodenom. Pre vznik tejto zodpovednosti musia byť splnené všetky zákonom vyžadované podmienky.

Pokiaľ ide o prvé tri predpoklady vzniku zodpovednosti, podľa názoru súdu tieto boli vykonaným dokazovaním preukázané a v konaní ani neboli až také sporné. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že odberné miesto č. XXXXXXXX a elektromer č. XXXXXXXX patrí odporkyňi, resp. prostredníctvom týchto identifikátorov odoberá elektrickú energiu, ktorú poskytuje navrhovateľ. Rovnako nebolo sporným, že na uvedenom elektromere chýbali tri kusy ciachovaných plomb, o čom svedčí fotodokumentácia. Odporkyňa spochybňovala, že by ona porušila tieto plomby, avšak s odstupom času nie je toto jej tvrdenie možné ani potvrdiť, ani vyvrátiť. Avšak ani tvrdenie navrhovateľa, že poškodenie týchto plomb nemohli spôsobiť jeho zamestnanci pri kontrole odberného miesta, nie je možné preukázať. Pokiaľ ide o vznik škody, tento zákon o energetike viaže na neoprávnený odber bez ohľadu na zavinenie. Pojem neoprávnený odber je vymedzený presne a jeho formy sú vymedzené taxatívne. Preto súd konštatuje, že ku vzniku škody došlo tým, že na elektromere bolo porušené zabezpečenie.

Okrem už uvedených znakov vzniku zodpovednosti za škodu je potrebné preukázať, že odstránenie (poškodenie) plomb bolo dôsledkom neoprávneného zásahu odberateľa, inak povedané, je potrebné preukázať príčinnú súvislosť medzi konaním a vznikom škody.

Predpokladom zodpovednosti za škodu je objektívna existencia príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti (protiprávnym konaním) ako príčinou a škodou, vrátane ich rozsahu ako následkom.

Príčinná súvislosť je tak daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúsenosti adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne sa musí preukázať, že škoda by nebola nastala bez tejto príčiny. Otázka príčinnej súvislosti je otázkou skutkovou, nie právnou. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú sa požaduje náhrada. Práve vo vzťahu medzi konaním a škodou (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Vždy musí ísť o priamu (nie sprostredkovanú) príčinu.

Účelom, resp. cieľom neoprávneného odberu môže byť len výhoda, ktorú získa odberateľ, a to v tom, aby nemusel platiť za odber elektriny vôbec alebo v menšej miere. Túto skutočnosť potvrdil nielen zástupca navrhovateľa v prednese na pojednávaní, ale aj svedok O.. V prejednávacom prípade však odporkyňa ako odberateľka takú výhodu nezískala, pretože sama reklamovala faktúru z dôvodu zvýšenej spotreby elektriny. Navyše je nelogické, aby odporkyňa na svojom vlastnom elektromere odoberala pre seba ďalšiu elektrickú energiu, za ktorú by v konečnom dôsledku musela zaplatiť. Nemožno teda každý neoprávnený odber v zmysle ustanovenia § 46 zákona o energetike považovať automaticky za taký, ktorý navrhovateľovi spôsobuje škodu, pretože nemožno automaticky vyvodzovať príčinnú súvislosť len zo zákonného znenia či vymedzenia neoprávneného odberu a vzniku škody. Otázka príčinnej súvislosti je otázkou skutkovou, nemôže ju teda vymedziť žiadny právny predpis. Odporkyňa ako odberateľka nepostupovala v rozpore so žiadnym právnym predpisom, ak sama iniciovala kontrolu odberného miesta.

Aj keď navrhovateľ nemá povinnosť pri kontrole odberného miesta zabezpečiť prítomnosť odberateľa, svedka či polície, v tomto prípade mu samotná odporkyňa poskytla možnosť, aby pri kontrole bol prítomný jej partner, s ktorým byva v spoločnej domácnosti. Svedok O. dokonca vo výpovedi uviedol, že pri kontrole, ktorá sa týka neoprávneného odberu, sú povinní kontaktovať odberateľa, a to rôznymi spôsobmi, telefonicky alebo osobne, podľa situácie. Dňa 26. 10. 2013 bola síce pri kontrole prítomná aj tretia osoba, ktorá protokol podpísala na mieste svedka, avšak jej totožnosť nie je známa, keďže ju svedok O. ako pracovník spoločnosti neoveril. Tvrdenie navrhovateľa o tom, že nemá povinnosť zabezpečovať prítomnosť svedkov či polície, pretože mu to neukladá žiadny právny predpis, je však do istej miery v rozpore so skutočnosťou, pretože už na samotnom protokole o zistení neoprávneného odberu (ktorý je nepochybne predtlačným a zaužívaným formulárom) je predpoklad prítomnosti aj inej osoby ako pracovníka a odberateľa, keďže sa tam nachádza aj miesto pre „meno a podpis svedka, polície“

Podľa názoru súdu v prejednávanej príhode pochybil aj navrhovateľ, keď nezabezpečil tak objektívnu kontrolu a zistenia neoprávneného odberu z odberného miesta odporkyne, že v súčasnej dobe nie je možné objektívne a bez väčších pochybností zistiť, kto poškodil tri ciachované plomby. Aj keď neoprávnený odber sa neviaže na zavinenie, t. j. ide o objektívnu zodpovednosť, nemožno v tomto prípade opomenúť, že odporkyňa neodoberala elektrinu „na čierno“, pretože za odber riadne platila. Aj navrhovateľ je však povinný napr. informovať odberateľa o výmene elektromera, čo sa v tomto prípade zrejme nestalo, pretože navrhovateľ po zistení neoprávneného odberu nepovažoval elektromer (napriek jeho vyhovujúcim technickým požiadavkám) za fakturačný a zabezpečil jeho výmenu, pričom odporkyňa pri nej nebola prítomná a ani upovedomená. Nemožno teda ustáliť, že by len navrhovateľ postupoval v súlade so zákonom a len odporkyňa konala v rozpore s ním.

Prihliadnuc na vyššie uvedené skutkové okolnosti prejednávanej príhody súd nepovažuje príčinnú súvislosť medzi odstránením (resp. poškodením) troch ciachovaných plomb a škodou (v podobe zisťovacieho poplatku a ďalších nákladov) za preukázanú. Navrhovateľ ako poškodený v tomto smere neunesol dôkazné bremeno. Súd tiež poznamenáva, že nie je jasný ani výpočet škody, aj keď postup výpočtu v zmysle § 46 ods. 2 zákona o energetike bol správny (pretože postup v zmysle § 46 ods. 3 zákona o energetike nie je možný, keďže odberné miesto sa nenachádzalo na verejne prístupnom mieste; v tomto smere sa súd stotožnil s navrhovateľom). Kým výška zisťovacieho poplatku (v sume 249,60 Eur s DPH) bola preukázaná, zvyšná časť škody vo výške 106,65 Eur je nejasná. Súdu nie je zrejmé, prečo pri výpočte škody navrhovateľ zobral do úvahy iba tri dni neoprávneného odberu, keď sám nemal za preukázané, ako dlho mohlo k neoprávnenému odberu dochádzať. Tiež nie sú preukázané regulované poplatky - tarifa za distribuované množstvo elektriny v sume 46,77 Eur (bez DPH), tarifa za straty pri distribúcii elektriny v sume 7,00 Eur (bez DPH), tarifa za prevádzkovanie systému v sume 11,13 Eur (bez DPH), tarifa za systémové služby v sume 5,33 Eur (bez DPH) a odvod efektívnej sadzby v sume 2,13 Eur (bez DPH), pretože v konaní nebol zo strany navrhovateľa predložený cenník alebo sadzobník týchto poplatkov.

Vykonaným dokazovaním a zistením skutkového stavu ako aj jeho právnym posúdením považuje súd návrh navrhovateľa za nedôvodný a nepreukázaný, preto ho v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 151 ods. 3 O. s. p., v zmysle ktorého v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu ho napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu

považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis.

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
- d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Banská Bystrica 11. 11. 2015